

**Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Budoucnost politiky soudržnosti
v období po roce 2020**

(průzkumné stanovisko)

(2019/C 228/07)

Zpravodaj: **Stefano MALLIA**

Spoluzpravodaj: **Ioannis VARDAKASTANIS**

Konzultace	Rada – rumunské předsednictví, 20. 9. 2018 dopis pana Victora NEGRESCA, rumunského ministra pověřeného evropskými záležitostmi
Právní základ	Článek 304 SFEU
Odpovědná specializovaná sekce	Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost
Přijato ve specializované sekci	8. 3. 2019
Přijato na plenárním zasedání	20. 3. 2019
Plenární zasedání č.	542
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	71/0/1

1. Závěry a doporučení

1.1. EHSV považuje politiku soudržnosti za hlavní pilíř pro přiblížení EU jejím občanům a pro zmírnění rozdílů mezi regiony EU a nerovností mezi lidmi. EHSV je pevně přesvědčen, že návrh snížit rozpočet politiky soudržnosti na období 2021–2027 je nepřijatelný.

1.2. EHSV se domnívá, že je zapotřebí nová ambiciózní a jasná evropská strategie, která bude sladěna s Agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a jejími cíli udržitelného rozvoje a jejíž součástí bude silný mechanismus koordinace, který zaručí stabilní kontinuitu mezi jednotlivými politickými cykly. Politika soudržnosti musí tvořit nedílnou součást této ambiciózní strategie, a proto musí být samotná tato politika vytvořena tak, aby měla nezbytné nástroje k řešení problémů budoucnosti, jako je změna klimatu, přičemž musí obsáhnout nové technologie, dosáhnout vyšší úrovně konkurenceschopnosti, zvládnout přechod k udržitelnému rozvoji a vytvářet kvalitní pracovní místa.

1.3. Je důležité, abychom při vyvíjení tolik potřebného úsilí v zájmu toho, aby politika soudržnosti obstála i v budoucnosti, nezapomínali na dnešní výzvy, které mají nadále velký dopad na společnost. Myslíme tím konkrétně sociální výzvy, jako je marginalizace a diskriminace menšin a specifických etnických skupin nebo domácí násilí, ekonomické výzvy, jako je přístup k financím a rozšiřování dovedností, a environmentální výzvy, jako je snížení znečištění ovzduší a nakládání s odpady.

1.4. Politika soudržnosti EU musí mít výrazný územní přístup a musí být zaměřena na to, aby každý region vybavila nezbytnými nástroji k udržitelnému zvýšení konkurenceschopnosti. EHSV se domnívá, že všechny regiony musí být způsobilé k financování. Na druhé straně musí EHSV rozhodně vyjádřit své zklamání ohledně oslabení přeshraniční dynamiky v rámci politiky soudržnosti.

1.5. Pokud se má Evropa posunout na další úroveň hospodářského rozvoje, musí politika soudržnosti stále více zaujímat regionálně rozrůzněný přístup, co se týče investic a politických reakcí. EHSV se domnívá, že by to mohlo přispět k přístupu, jenž bude individuálněji přizpůsoben z územního hlediska a který současně podpoří v rozvoji nejizolovanější a nejlidčeji osídlené oblasti (velmi nízká hustota obyvatelstva, ostrovy, hory atd.), jakož i „oblíbené“ funkční městské oblasti, které přesto čelí problémům.

1.6. EHSV vítá pevnější spojení s evropským semestrem a požaduje také, aby byla začleněna doporučení pro jednotlivé země coby prostředek podpory strukturálních reforem. EHSV také očekává silnější vazbu mezi investiční strategií na evropské úrovni a investiční strategií na úrovni členských států. Je důležité, aby fondy nenahrazovaly úsilí členských států, nýbrž jej doplňovaly. Je rovněž zásadní, aby členské státy zvážily pokračování projektů, které se ukázaly být úspěšné.

1.7. EHSV se domnívá, že regulační balíček by měl být mnohem jednodušší a měl by zamezit přehnaně detailnímu řízení fondů. Měly by se rozlišovat byrokratické postupy pro operační programy považované za poměrně malé oproti mnohem větším programům. EHSV vyzývá členské státy, aby podpořily možnost zjednodušeného postupu pro přístup k fondům v případě malých projektů, kterou nabízejí stávající právní předpisy, a zároveň také vybízí Komisi, aby prozkoumala další možnosti, jak usnadnit účast menších subjektů.

1.8. EHSV podporuje využívání finančních nástrojů, avšak žádá Komisi, aby zajistila, aby se při navrhování těchto nástrojů provedla důkladná zkouška jejich vhodnosti s cílem zajistit, aby byly vhodné pro všechny členské státy a aby je mohly využívat malé a střední podniky a nevládní organizace.

1.9. Jedním z hlavních problémů týkajících se politiky soudržnosti je chybějící efektivní komunikace. EHSV vyzývá Komisi, aby i nadále prováděla přezkum současných závazků v oblasti propagace a výrazně je aktualizovala, a to s přihlédnutím k moderním kanálům digitální komunikace.

1.10. Je nejvyšší čas, aby Komise a členské státy přestaly o aspektu partnerství pouze hovořit a aby skutečně přistoupily k zajištění silné a smysluplné účasti občanské společnosti ve všech fázích návrhu a provádění politiky soudržnosti. Mělo by se toho dosáhnout tím, že se bude vycházet ze zkušeností získaných na místní úrovni v rámci úspěšných partnerství.

1.11. EHSV poukazuje na to, že na úrovni EU neexistuje strukturované zapojení organizací občanské společnosti do procesu monitorování provádění politiky soudržnosti. Důrazně tedy doporučuje, aby Komise **zřídila fórum soudržnosti evropské občanské společnosti** se zapojením sociálních partnerů, organizací občanské společnosti a dalších zúčastněných stran. Prostřednictvím tohoto fóra může vést Komise během jednotlivých programových cyklů každoročně konzultace se sociálními partnery a organizacemi občanské společnosti o stavu provádění politiky soudržnosti.

2. Obecné připomínky

2.1. Úkolem politiky soudržnosti EU, jak je stanoveno v článku 174 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) ⁽¹⁾, je posilovat hospodářskou a sociální soudržnost tím, že se sníží rozdíly mezi úrovní rozvoje různých regionů. Tento obecný cíl musí zůstat ústředním bodem všech opatření přijatých v rámci politiky soudržnosti a musí jej posílit Komise s orgány členských států odpovědnými za provádění této politiky.

2.2. Nadcházející změny, které společnost začíná zažívat v důsledku globalizace a nových a budoucích technologií, vyžadují proces přizpůsobení, kterým se jen málo zemí začalo podrobně zabývat. Je důležité, aby se nám podařilo přejít k novým hospodářským modelům, jež budou z těchto nových a budoucích technologií vycházet. EHSV se domnívá, že politika soudržnosti má prostředky, které pomohou řešit nově se objevující výzvy, a považuje ji za jeden z hlavních pilířů pro přiblížení EU jejím občanům a pro zmírnění rozdílů mezi regiony EU a nerovností mezi lidmi.

2.3. Rozpočet EU je jen malou částí celkových veřejných výdajů EU, jelikož představuje méně než 1 % příjmů a jen asi 2 % veřejných výdajů 28 členských států EU. Během období 2014–2020 dosahoval rozpočet EU 0,98 % hrubého národního důchodu EU. Podíl politiky soudržnosti v rámci celkového rozpočtu EU byl v tomto období přibližně 35 % ⁽²⁾.

2.4. EHSV je pevně přesvědčen, že návrh snížit rozpočet politiky soudržnosti na období 2021–2027 je nepřijatelný. Politika soudržnosti je jednou z nekonkrétnějších politik EU a politikou, jež může mít významný přímý dopad na životy občanů. Nemůžeme žádat občany, aby více podporovali Evropu, a zároveň snížit rozpočet na takto významnou politiku. Je však nanejvýš důležité, aby tyto investice nenahrazovaly úsilí členských států, nýbrž je doplňovaly, a to jak na celostátní, tak i regionální úrovni.

⁽¹⁾ Článek 174 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁽²⁾ COM(2017) 358 final, Diskusní dokument o budoucnosti financí EU.

2.5. V souladu s podobnými požadavky ze strany Evropského parlamentu vyzývá EHSV Komisi, aby předložila a prosadila program pro silnou a účinnou politiku soudržnosti po roce 2020 ⁽³⁾.

2.6. EHSV současně vyzývá členské státy, aby usilovaly o dohodu ohledně obecnějšího systému vlastních zdrojů EU s cílem zajistit pro rozpočet EU náležité zdroje, které mu v budoucnosti umožní řešit obecnější výzvy.

2.7. Ačkoli má politika soudržnosti celkově poměrně malý rozpočet, ukázalo se, že přináší jasnou přidanou hodnotu. V období 2014–2020 mobilizovala politika soudržnosti investice v hodnotě převyšující 480 miliard EUR, díky nimž by například více než 1 milion podniků měl získat podporu, 42 milionů občanů by mělo získat přístup k lepším zdravotnickým službám, 25 milionů občanů bude čerpat výhody protipovodňové a protipožární ochrany, téměř 17 milionů dalších občanů EU bude připojeno k čistíčkám odpadních vod, 15 milionů domácností získá širokopásmové připojení k internetu a bude vytvořeno více než 420000 nových pracovních míst. Dále bude 5 milionů Evropanů moci využívat programů odborné přípravy a celoživotního učení a 6,6 milionu dětí získá přístup do nových a moderních škol a zařízení péče o děti. EHSV se domnívá, že politika soudržnosti musí stavět na těch místních příkladech, kde bylo zapojení občanů považováno za úspěšné.

2.8. Kromě toho se v několika členských státech politika soudržnosti ukázala být hlavním zdrojem veřejných investic ⁽⁴⁾. Nepřímé dopady politiky soudržnosti, které vyplývají ze zlepšení vytvořených za účelem splnění jejich požadavků (například z hlediska transparentnosti, odpovědnosti nebo rovnosti příležitostí), byly pro Evropany rovněž značným přínosem.

2.9. Ačkoli však Evropa dosáhla velkého pokroku z hlediska vytváření a sledování opatření k posílení své hospodářské, sociální a územní soudržnosti, jak je stanoveno ve SFEU, stále má před sebou dlouhou cestu k dosažení celkového vyváženého rozvoje.

2.10. Po hospodářské krizi se Evropě podařilo zažít opět hospodářský růst, zejména v zemích s nízkým příjmem, a regionální rozdíly se z hlediska HDP na obyvatele konečně zmenšují ⁽⁵⁾. Rozdíly mezi regiony jsou nicméně nadále velké, a v některých případech se dokonce zvětšují. Produktivita je vyšší v nejrozvinutějších zemích a jejich odolnost a kapacita soutěžit v globalizovaném světě zdaleka přesahují možnosti méně rozvinutých členských států. To vede k rozdílu v sociální situaci obyvatelstva, jako je mimo jiné vyšší míra chudoby, počet a situace osob ohrožených vyloučením nebo přístup k sociálnímu zabezpečení a vzdělávání a jejich kvalita.

2.10.1. Aby se dále snížily hospodářské a sociální nerovnosti, musí tudíž politika soudržnosti podle EHSV nadále investovat do inovací, zaměstnanosti, sociálního začleňování, životního prostředí, inkluzivního vzdělávání, programů a infrastruktury v oblasti zdraví, špičkových a dostupných technologií, účinných dopravních sítí a infrastruktury. Cílem je zlepšit přístup na trh práce pro všechny a vytvořit jednotný trh, který oživí růst, produktivitu a specializaci v oblastech komparativních výhod ve všech regionech.

2.10.2. V globalizovaném světě musí podniky soupeřit se společnostmi z míst s nízkými náklady a s vysoce inovativními společnostmi. EU musí podporovat reformy prosazující prostředí vstřícné vůči investicím, ve kterém mohou podniky prosperovat a občané budou profitovat z lepších pracovních podmínek. Finanční prostředky určené na soudržnost by se měly využít k zajištění lepšího rámce pro začínající podniky, podnikatele a inovativní malé a střední podniky a k účinnější podpoře rodinných podniků ⁽⁶⁾, jakož i k prosazování rozmanitosti (z hlediska pohlaví, osob se zdravotním postižením, etnických menšin atd.), aby se staly konkurenceschopnější a zvýšil se jejich závazek týkající se sociální odpovědnosti.

2.11. Stále existuje mnoho oblastí souvisejících s environmentálními cíli (používání menšího množství energie a čistší energie, rozvoj účinnějších infrastruktur, snížení znečištění atd.), přeshraniční bezpečnosti, vzděláváním, sociálním začleňováním, přístupností pro osoby se zdravotním postižením, dopravou, veřejnými službami a dalšími překážkami volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu, pro něž by byla silnější územní soudržnost přínosem.

2.11.1. Z toho důvodu se EHSV domnívá, že musí být pro financování způsobitelné všechny regiony. Politika soudržnosti EU musí být nedílnou součástí evropské investiční strategie, mít výrazný územní přístup a jejím cílem musí být vybavit každý region nezbytnými nástroji ke zvýšení konkurenceschopnosti. Musí vést k hospodářské a strukturální transformaci, která v každém regionu v závislosti na jeho silných stránkách zajistí odolnou základnu ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Viz zpráva Evropského parlamentu.

⁽⁴⁾ COM(2017) 358 final, Diskusní dokument o budoucnosti financí EU.

⁽⁵⁾ Můj region, má Evropa, naše budoucnost: sedmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 81, 2.3.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ https://www.buinesseurop.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/ecofin/2017-06-09_eu_cohesion_policy.pdf.

2.12. Ústředním bodem budování společného evropského prostoru je evropská územní spolupráce (Interreg), která za přispění všech svých složek – přeshraničních, nadnárodních, meziregionálních a otevřených vůči sousedním zemím – je základem evropské integrace. Napomáhá tomu, aby se z hranic nestaly překážky, sblíží Evropany, pomáhá řešit společné problémy, usnadňuje sdílení nápadů a předností a podporuje strategické iniciativy zaměřené na společné cíle⁽⁸⁾. Z toho důvodu se EHSV domnívá, že je zásadní, aby členské státy nadále prováděly společná opatření a vyměňovaly si postupy a strategie.

2.12.1. EHSV nicméně vyjadřuje politování nad tím⁽⁹⁾, že politika soudržnosti stále nenabízí komplexní řešení pro řešení problémů, s nimiž se potýkají specifické oblasti se strukturálními a trvalými znevýhodněními (velmi nízká hustota obyvatel, ostrovy, horské regiony atd.) zmíněné v článku 174 SFEU. EHSV se domnívá, že by měl být vytvořen nový mechanismus, který těmito oblastem umožní účinně řešit jejich specifické a složité problémy. Tento úkol nemůže zůstat ve výlučné pravomoci vnitrostátních orgánů. EHSV je proto přesvědčen, že politika soudržnosti musí podpořit spolupráci mezi Komisí a členskými státy a jejich regionálními a místními zúčastněnými stranami tak, aby byla zohledněna jejich specifická území.

2.13. Prioritou EU ve vztahu k řídké osídleným oblastem a nejvzdálenějším regionům musí být posílení vazeb spojujících tyto regiony s evropským kontinentem a pocitu jejich občanů, že jsou součástí projektu evropské integrace. Navzdory mimořádně napjaté rozpočtové situaci nesmí dojít ke snížení zvláštní podpory určené řídké osídleným nebo nejvzdálenějším regionům. Tyto regiony musejí mít k dispozici odpovídající finanční zdroje, aby mohly dosáhnout společných evropských cílů a kompenzovat svá znevýhodnění, zejména ta, která jsou spojena s odlehlostí⁽¹⁰⁾ nebo výrazně nízkou hustotou obyvatelstva. Proto je při plánování požadavků na distribuci finančních prostředků („berlínská metoda“) a na tematické zaměření a míry spolufinancování (1 - nejrozvinutější regiony, 2 - přechodové regiony, 3 - méně rozvinuté regiony) a při rozhodování o nich nutné zohlednit demografické a zeměpisné faktory. Zohlednění těchto faktorů by mohlo odškodnit znevýhodněné řídké osídlené oblasti a nejvzdálenější regiony poskytnutím odpovídajícího množství finančních prostředků a flexibilním zaměřením investic.

2.14. Více než polovina světové populace nyní žije v městských oblastech a tento podíl se má do roku 2050 zvýšit na 70 %⁽¹¹⁾. Ačkoli je hospodářská činnost těchto oblastí velmi výrazná, je nezbytné, aby svým občanům nabídly udržitelné a kvalitní prostředí pro život. EHSV se tedy domnívá, že by jim měla být nadále věnována pozornost v rámci politiky soudržnosti, ale podporuje také jejich rozvoj v souvislosti s jejich reálným kontextem (polycentrický vývoj, propojení města a venkova atd.).

3. Silnější vize v jasnějším, flexibilnějším a účinnějším rámci

3.1. EHSV se domnívá, že je zapotřebí nová ambiciózní a jasná evropská strategie, která bude sladěna s Agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a jejími cíli udržitelného rozvoje, jakož i dalšími globálními závazky EU, jako jsou mezinárodní dohody (např. Pařížská dohoda) a úmluvy OSN (např. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením), a jejíž součástí bude silný mechanismus koordinace, který zaručí stabilní kontinuitu nebo předvídatelnými politickými cykly. V tomto ohledu EHSV velmi vítá nový diskusní dokument Komise o udržitelnější Evropě do roku 2030, který otevírá diskusi tímto směrem.

3.2. Politika soudržnosti musí tvořit nedílnou součást této ambiciózní strategie, a proto musí být samotná politika soudržnosti vytvořena tak, aby obstála i v budoucnosti, tj. aby měla nezbytné nástroje k řešení problémů budoucnosti, jako je změna klimatu, přičemž musí obsáhnout nové technologie, dosáhnout udržitelného rozvoje a vytvářet kvalitní pracovní místa.

3.3. V souladu s úsilím o to, aby politika soudržnosti obstála i v budoucnosti, vyzývá EHSV Radu a Evropský parlament, aby vytrvaly ve snaze a nadále revidovaly systém přidělování finančních prostředků v rámci politiky soudržnosti a zohlednily při tom obzvláště další kritéria (přesahující HDP). Tato kritéria by se měla týkat otázek, jako je nerovnost, migrace, nezaměstnanost, nezaměstnanost mladých lidí, konkurenceschopnost, změna klimatu, pracovní podmínky a demografie.

3.4. Je důležité, abychom při vyvíjení tolik potřebného úsilí v zájmu toho, aby politika soudržnosti obstála i v budoucnosti, nezapomínali na dnešní výzvy, které mají nadále velký dopad na společnost. Myslíme tím konkrétně sociální výzvy, jako je marginalizace a diskriminace menšin a specifických etnických skupin nebo domácí násilí, ekonomické výzvy, jako je přístup k financím a rozšiřování dovedností, a environmentální výzvy, jako je snížení znečištění ovzduší a nakládání s odpady.

3.5. Aby se posílilo strategické plánování a řízení Unie během vypracovávání výše uvedené strategie, EHSV rovněž vyzývá Komisi, aby začlenila různé strategické prvky, jimiž se zabývají územní agenda⁽¹²⁾ a Lipská charta⁽¹³⁾ a které v současnosti procházejí obnovou za koordinace budoucího německého předsednictví Rady EU.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 440, 6.12.2018, s. 116.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 209, 30.6.2017, s. 9.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 161, 6.6.2013, s. 52.

⁽¹¹⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/world-urbanization-prospects-2014.html>.

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/publications/communications/2011/territorial-agenda-of-the-european-union-2020.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/archive/themes/urban/leipzig_charter.pdf.

4. Integrované a koordinované plnění

4.1. EHSV se domnívá, že Evropa (nejen na úrovni Unie, ale také s členskými státy a v jejich rámci) musí usilovat o upřesnění a zjednodušení svých správních pravomocí, protože tímto způsobem lze účinněji určit povinnosti a navázat na ně. Poté, co bude tento úkol splněn, musí evropská správa posílit spolupráci a kapacitu.

4.1.1. V tomto smyslu vítá EHSV pevnější spojení s evropským semestrem ⁽¹⁴⁾ a požaduje také, aby byla začleněna doporučení pro jednotlivé země coby prostředek podpory strukturálních reforem. EHSV souhlasí s tím, že je rovněž důležité zajistit plnou doplňkovost a koordinaci s novým, posíleným programem na podporu reforem. EHSV trvá na tom, že je nezbytné zlepšit mechanismus správy, tak aby pojímal i regionální úroveň.

4.2. Evropa musí usilovat o vytvoření jednoduššího, flexibilnějšího a účinnějšího rámce pro provádění své politiky soudržnosti. Jedním z příštích cílů EU musí být řízení různých fondů politiky soudržnosti (zemědělského, sociálního, regionálního atd.) pomocí jediného souboru pravidel, který bude důrazně podporovat integrované investice poskytovaním jednoduchých řešení. EHSV se rovněž vyslovuje pro větší součinnost s ostatními programy a nástroji financování i mezi nimi navzájem, jako je Horizont 2020, Nástroj pro propojení Evropy apod.

4.3. Integrované řešení různých aspektů některých z hlavních výzev (sociálních, environmentálních, hospodářských atd.) přesněji odráží potřeby reality. EHSV vybízí členské státy, aby připravily a realizovaly programy financované z více fondů.

4.4. EHSV se domnívá, že je nezbytné přijmout přístup zaměřený na konkrétní území. EHSV také zdůrazňuje, že zapojení partnerů z místní úrovně za účelem stanovení jejího potenciálu a potřeb a zahájení opatření v partnerství mezi všemi místními subjekty s cílem splnit konkrétní stanovené potřeby je přístupem, který je třeba podpořit a posílit. Jak správně zdůraznila Komise, *posunu na další úroveň hospodářského rozvoje nelze dosáhnout pomocí univerzální politiky, nýbrž budou zapotřebí regionálně rozrůzněné investice a politické reakce* ⁽¹⁵⁾.

4.5. EHSV vyzývá k tomu, aby byly při plánování požadavků na míry spolufinancování a na tematické zaměření nejrozvinutějších a přechodových regionů zohledněny sociální faktory (např. míra nerovnosti, chudoba, migrace, úroveň vzdělání atd.). Zohlednění těchto faktorů na úrovni projektů by umožnilo investovat do opatření zaměřených na nejzranitelnější osoby (jako jsou osoby se zdravotním postižením, migranti nebo nezletilé osoby bez doprovodu), jež jsou ve většině rozvinutých měst a regionů EU nepřiměřeně zastoupeny a jež nejsou způsobilé nebo se spoléhají na příliš vysoké míry spolufinancování.

4.6. EHSV pokládá za zásadní, aby byly lépe propojeny různé iniciativy v rámci politiky soudržnosti (strategie a programy) na různých územních úrovních, a to horizontálně (např. makroregionální strategie s nadnárodními programy) a vertikálně (mezi různými územními úrovněmi).

4.7. Pokud máme pokračovat v provádění politiky soudržnosti především prostřednictvím různých projektů, musíme také zjednodušit přípravu právního prostředí, v jehož rámci budou provedeny. V souladu se závěry skupiny na vysoké úrovni pro zjednodušení pro období po roce 2020 ⁽¹⁶⁾ se EHSV domnívá, že by regulační balíček měl být mnohem jednodušší a zamezit přehnaně detailnímu řízení fondů. Ačkoli uznáváme, že může být lákavé zvyšovat účinnost pomocí centralizovanějšího řízení, EHSV vyzývá Komisi, aby tomuto pokušení odolala a zajistila nezbytné nástroje pro decentralizované řízení většího množství finančních prostředků.

4.8. Je třeba konstatovat, že by se během zahajovací fáze programových období mohla dostat pod velký tlak především administrativní kapacita menších členských států a regionů. EHSV považuje za nezbytné, aby byla podstatně omezena zbytečná administrativní zátěž příjemců (od žádosti o schválení projektu až po jeho konečnou fázi) a současně zachována vysoká úroveň záruky zákonnosti a správnosti.

4.9. Zkušenosti ukázaly, že malé projekty (do 100000 EUR) mohou mít velmi často velký dopad na nejzranitelnější skupiny společnosti. Velmi často se však také stává, že tyto skupiny narážejí na značné obtíže, pokud jde o přístup k těmto finančním prostředkům. S ohledem na to EHSV vyzývá členské státy, aby podpořily možnost zjednodušeného postupu pro přístup k fondům v případě malých projektů, kterou nabízejí stávající právní předpisy, a zároveň vybízí Komisi, aby prozkoumala další možnosti, jak usnadnit účast menších subjektů.

⁽¹⁴⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-02-17-362-en-n.pdf>
<https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>

⁽¹⁵⁾ Evropská komise (2017), *Konkurenceschopnost v regionech s nízkými příjmy a malým růstem – zpráva o zaostávajících regionech*, pracovní dokument útvarů Komise, SWD(2017) 132 final, Brusel, 10.4.2017.

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf.

4.10. EHSV odkazuje na rostoucí využívání finančních nástrojů coby prostředku provádění politiky soudržnosti. EHSV toto využívání podporuje, avšak žádá Komisi, aby zajistila, aby se při navrhování těchto nástrojů provedla důkladná zkouška vhodnosti s cílem zajistit, aby 1) byly vhodné pro všechny členské státy a 2) aby byly vhodné pro malé a střední podniky a nevládní organizace. Pokud se zjistí, že nejsou vhodné, je třeba zavést alternativní/kompenzační opatření s cílem zajistit, aby žádný členský stát nebo subjekt nebyl znevýhodněn.

4.11. Aby se zvýšila kvalita určitých aspektů provádění (jako je uvádění na trh, technické možnosti pro akce atd.), EHSV se domnívá, že veřejný sektor by měl konzultovat občanskou společnost a soukromý sektor s cílem využít jejich praktických zkušeností během přípravy. Mohlo by být nesprávné očekávat, že běžní zaměstnanci veřejné správy budou chápat všechny aspekty zajišťování popularity i užitečnosti určitého „produktu“.

4.12. EHSV se domnívá, že je třeba přijmout další opatření ohledně harmonizace ukazatelů v rámci celé Evropy. Je zásadní vytvořit systém sledování, který předloží komplexní výsledky způsobem, jenž je snadno přístupný pro osoby přijímající rozhodnutí i pro společnost v obecnějším smyslu.

4.13. Budoucí politika soudržnosti by měla také podpořit nové způsoby integrace podnikání a pozitivních sociálních/environmentálních dopadů. V tomto ohledu je pro Evropskou unii zásadní posílení podpory rozvoje sociální ekonomiky.

5. Účinnější celková komunikace

5.1. Jedním z hlavních problémů týkajících se politiky soudržnosti je absence efektivní komunikace, která příliš často doprovází projekty financované touto politikou. Ačkoli uznáváme, že jsou k dispozici různé platné pokyny Komise v oblasti komunikace, je jasné, že tyto pokyny ani zdaleka nepostačují. Často se stává, že existuje jen malé povědomí o tom, že byly provedeny určité projekty a/nebo že jsou ve skutečnosti financovány ze strany EU, anebo se o tom neví vůbec. To vede k tomu, že politika soudržnosti není oceňována nebo je oceňována jen málo. EHSV vyzývá Komisi, aby i nadále vynakládala úsilí na přezkum současných závazků v oblasti propagace a výrazně je aktualizovala, a to s přihlédnutím k moderním kanálům digitální komunikace. Praktickým příkladem k podpoření častějšího a lepšího využívání fondů by mělo být intenzivnější uplatňování projektů založených na osvědčených postupech.

5.2. Je třeba zlepšit způsob měření dopadu politiky soudržnosti v určitých oblastech, jako je sociální začleňování, kvalita života, pracovní podmínky občanů, zvýšení konkurenceschopnosti společností nebo modernizace služeb veřejné správy. O dopadu je třeba informovat občany EU, aby si mohli uvědomit úspěchy a neúspěchy této politiky.

5.3. EHSV vyzývá Komisi, aby v partnerství se všemi zainteresovanými partnery, včetně organizací zastupujících osoby se zdravotním postižením, vypracovala strategický komunikační plán. EHSV také zastává názor, že je třeba zajistit snazší přístup k informacím o osvědčených postupech.

6. Zajištění partnerství s organizacemi občanské společnosti a dalšími zúčastněnými stranami

6.1. EHSV připomíná význam víceúrovňové správy, která posiluje strukturální zapojení organizací občanské společnosti a dalších zúčastněných stran do procesu plánování, provádění, hodnocení a monitorování využívání fondů. Je nejvyšší čas, aby Komise a členské státy přestaly o tomto aspektu pouze hovořit a aby skutečně přistoupily k zajištění silné a smysluplné účasti občanské společnosti ve všech fázích návrhu a provádění politiky soudržnosti. To bude znamenat větší odpovědnost vnitrostátních orgánů a účinnější a smysluplnější využívání finančních prostředků.

6.2. Pokud jde o evropský kodex chování pro partnerskou spolupráci, EHSV požaduje jeho revizi a aktualizaci v přímé konzultaci s organizacemi občanské společnosti a dalšími zúčastněnými stranami. EHSV také žádá, aby byl kodex chování závazný. EHSV se domnívá, že evropský kodex chování pro partnerskou spolupráci by měl být plně dodržován na všech úrovních a měl by být posílen o pevné záruky a opatření zajišťující jeho plné provedení.

6.3. EHSV je přesvědčen, že přístup komunitně vedeného místního rozvoje by mohl mít řadu výhod a mohl by být velmi úspěšný coby evropský nástroj, díky němuž je možné provádět integrovaný místní rozvoj a zapojit občany a jejich organizace na nejnižší úrovni⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/cs/node/56464>.

6.4. Aby se posílily kompetence a účinnost partnerství, požaduje EHSV opatření v oblasti budování kapacit a technické pomoci pro městské a další veřejné orgány, hospodářské a sociální partnery, občanskou společnost, organizace a příslušné orgány, které ji zastupují, environmentální partnery a orgány odpovědné za prosazování sociálního začleňování, základních práv, práv osob se zdravotním postižením, práv osob s chronickým onemocněním, rovnosti žen a mužů a nediskriminace. EHSV by rovněž uvítal, kdyby byl zaveden mechanismus každoročních konzultací s příslušnými partnery.

6.5. Vzhledem k tomu, že pro malé podniky a mikropodniky a organizace občanské společnosti může být obtížné využívat příležitostí, které poskytují evropské fondy obecně, EHSV opětovně žádá, aby byla důsledně a výrazně podpořena opatření zaměřená na zlepšení jejich přístupu k informacím, zajištění poradenství a odborného vedení pro tyto subjekty a posílení jejich schopnosti intervence. To by mělo být provedeno také se zohledněním zvláštních potřeb nejzranitelnějších osob.

V Bruselu dne 20. března 2019.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Luca JAHIER
